

Sprawozdanie z działań zarządu za rok 2020

Materiał na Walne Zebranie Członków, 26 czerwca 2021

Ten dokument wskazuje najważniejsze działania zarządu i pracowników stowarzyszenia w roku 2020. Dokument bazuje na celach ustalonych w [karcie wyników planu strategicznego 2020–2022](#).

Sprawozdanie powstało na podstawie dokumentu “Plan działań zarządu na rok 2020” przedstawionego na Walnym Zebraniu Członków 18 lipca 2020 .

Chcieliśmy, aby dokument był łatwy w lekturze i prezentował w sposób zwięzły całość działań stowarzyszenia. Stąd oszczędna forma i odnośniki do stron z opisami poszczególnych projektów.

Gdyby ze względu na oszczędną treść coś było niejasne – możecie śmiało pytać na liście dyskusyjnej, mailowo pod adresem kontakt@wikimedia.pl oraz podczas samego Walnego.

Łukasz Garczewski, dyrektor ds. operacyjnych
Szymon Grabarczyk, wiceprezes

Spis treści

[Pozyskiwanie treści i współpraca z instytucjami kultury \(GLAM\)](#)

[Wsparcie społeczności](#)

[Edukacja](#)

[Komunikacja i fundraising](#)

[Rozwój organizacji i pozostałe działania](#)

[Sprawy sądowe i urzędowe](#)

Pozyskiwanie treści i współpraca z instytucjami kultury (GLAM)

Cele roczne na 2020

Cel: 25 tysięcy nowych plików zostało załadowanych na Wikimedia Commons
Zrealizowany.

Największy udział w realizacji tego celu miało stworzenie automatycznego systemu pobierania plików z zasobów Mazowieckiej Biblioteki Cyfrowej.

Specjalne podziękowania należą się tutaj naszemu programiście-wolontariuszowi, Maciejowi Brenczowi, który przy wsparciu Celiny stworzył dla nas odpowiednie oprogramowanie.

2020 był pierwszym rokiem, w którym w sposób zdecydowany odeszliśmy od “ręcznego” lub półautomatycznego ładowania dużych ilości plików pozyskanych w toku współpracy z instytucjami kultury – na rzecz automatyzacji i lepszego wspierania wikirezydentów.

Cel: Mamy łącznie 5 [wikirezydentów](#) w instytucjach kultury

Zrealizowany.

Praca z wikirezydentami w 2020 to zarówno utrzymywanie kontaktu i wspieranie przez Celinę pozyskanych wcześniej rezydentów, jak i kontakt z instytucjami w celu pozyskania nowych partnerów instytucjonalnych z osadzonymi w nich wikirezydentami.

Szczególnym sukcesem było tutaj nawiązanie współpracy z Zamkiem Królewskim na Wawelu.

Uwagę należy jednak zwrócić tutaj na bardzo różne kompetencje wikirezydentów i ich różny poziom zaangażowania we współpracę ze stowarzyszeniem i projektami Wikimedia. Kiedy mówimy “wikirezydent”, trudno dziś stwierdzić, że jest to jedna i konkretna rola.

Celina próbowała na różne sposoby angażować i wspomagać mniej technicznych i mniej wikipediowych wikiprezydentów, tworząc metody współpracy inne niż generowanie treści. Tutaj szczególne podziękowania należą się Ewie Caban za jej gotowość do wolontaryjnej pomocy oraz Borysowi Kozielskiemu za kreatywne łączenie swojej działalności biznesowej z potrzebami stowarzyszenia.

Wniosek na 2021 i lata kolejne jest jednak taki, że stowarzyszenie musi być każdorazowo głęboko zaangażowane w proces rekrutacji i szkolenia wikirezydenta, a delegowanie pracownika z wewnątrz instytucji do roli wikirezydenta sprawdza się tylko, jeśli osoba ta już wcześniej była aktywnym uczestnikiem lub uczestniczką projektów Wikimedia.

Cel: 1% nowo pozyskanych zasobów jest wykorzystywany w polskich projektach Wikimedia

Niezrealizowany.

Równoległe do automatycznego pozyskiwania grafik do Wikimedia Commons chcieliśmy zapewnić ich szersze wykorzystanie w hasłach w ramach innych projektów Wikimedia.

Było to częściowo realizowane przy okazji edytonów i konkursów, ale nie pozwoliło na osiągnięcie (prawdopodobnie zbyt) ambitnego założonego celu.

Prace w tym kierunku będą kontynuowane, a ułatwić je powinno wprowadzenie nowej wersji rozszerzeń Growth (aktywowanych na Wikipedii w 2020), która doda nowy typ zadań “hasła do zilustrowania” oraz umożliwi generowanie list artykułów wymagających ilustracji. Zgodnie z informacjami od Wikimedia Foundation testowanie tego rozwiązania zacznie się we wrześniu 2021.

Cel: Projekt pozyskiwania unikatowych treści realizowany we współpracy z wybraną instytucją kultury (na wzór projektu WikiKarpaty)

Niezrealizowany.

W realizacji tego celu przeszkodziła pandemia COVID-19, która utrudniła lub wstrzymała prace wielu instytucji kultury, uniemożliwiła spotkania i zamroziła budżety naszych potencjalnych partnerów.

Liczymy, że w 2021 wrócimy do tych celów, m.in. poprzez powrót do realizacji projektu Żywe Dziedzictwo z Narodowym Instytutem Dziedzictwa (dokumentacja fotograficzna i encyklopedyczna rzemiosł dawnych i innych elementów dziedzictwa kulturowego z wyjazdami studyjnymi i współpracą z rzemieślnikami).

Inne działania

- Konkurs Poużywaj Sobie (konkurs na kolaż z wykorzystaniem grafik na wolnych licencjach, rozpoczęty w 2019, a zakończony w 2021)
- Konkurs fotograficzny Wiki Lubi Zabytki
- Współpraca z Muzeum Ubioru w Poznaniu

Wsparcie społeczności

Cele roczne na 2020

Cel: Zwiększenie grona aktywnych edytorów Wikipedii o 5% w skali roku

Zrealizowany.

Ten cel obrazuje ogólny stan społeczności Wikipedii. Natalia i Paulina wpływały na aktywność edytorów poprzez różne formy animacji i integracji (w tym m.in. konkursy edycyjne, spotkania on-line, wysyłanie nagród i upominków).

Mimo, iż nie mamy kontroli nad tempem wzrostu (wpływają na nie różne czynniki poza pracą wolontariuszy i pracowników WMPL), ustawienie sobie takiego celu spina sens całego szeregu działań organizacji i podkreśla naszą troskę o największy polski projekt z rodziny Wikimedia.

O wzroście Wikipedii w 2020 pisała Wyborcza w artykule [Dwudzieste urodziny Wikipedii. W pandemii rośnie po raz pierwszy od lat.](#)

Cel: Opracowanie metody śledzenia retencji (braku opuszczenia projektu) doświadczonych edytujących

Niezrealizowany.

Dokładna statystyczna analiza zachowań edycyjnych użytkowników w czasie niestety okazała się trudniejsza niż zakładaliśmy i przerosła kilkoro ekspertów-wolontariuszy, których poprosiliśmy o pomoc.

Dowiedzieliśmy się, że prace w kierunku stworzenia wskaźnika retencji równolegle rozpoczęł też jeden z zespołów Wikimedia Foundation. Nawiązaliśmy więc współpracę, ale prace po ich stronie przebiegają niestety bardzo powoli.

W roku 2021 zamierzamy kontynuować współpracę, a w razie braku postępów po stronie WMF – stworzymy mniej dokładny, ale prostszy do obliczenia sposób śledzenia wypalenia naszych najbardziej doświadczonych edytujących.

Cel: Zorganizowanie 3 konferencji

Zrealizowany częściowo.

O odbyły się 2 z 3 planowanych na rok 2020 spotkań ogólnopolskich: Zlot Zimowy i konferencja Wikimedia Polska. Nie odbył się Źródłostów.

Powodem rezygnacji z organizacji Źródłostów w drugiej połowie roku była pandemia COVID-19 i związane z nią ograniczenia wprowadzone przez rząd.

Z tego samego powodu letnią konferencję przenieśliśmy do sieci, zmieniając jej nazwę na Forum Wolnej Wiedzy.

Mimo tej wymuszonej cyfrowej formuły, zrealizowaliśmy w ten sposób koncepcję podziału wydarzeń o charakterze konferencyjnym na dwa typy: wydarzenia integracyjne i społecznościowe (Zlot Zimowy) oraz wydarzenia skierowane na zewnątrz społeczności (Forum Wolnej Wiedzy). Ten model zamierzamy kontynuować w kolejnych latach.

Warto dodać, że wszystkie wydarzenia odbyły się przy olbrzymim wsparciu wolontariuszy. Na szczególną uwagę zasługuje Wojtek Pędzich, który podjął rolę tłumacza simultanicznego oraz zespół moderatorów Zlotu Zimowego i Forum Wolnej Wiedzy (Bonvol, Elfhelm, Gdarin, Maikking, Nostriks, Nux, Turnerka i Zoedyta).

Jednocześnie wzmocniliśmy umiejętności wolontariuszy i pracowników zajmujących się wydarzeniami, organizując szkolenia z rozwiązywania sytuacji problemowych podczas wydarzeń i szkolenie z moderacji.

Cel: Przeszkolenie co najmniej 100 zaawansowanych edytujących i co najmniej 150 początkujących edytujących

Zrealizowane.

Paradoksalnie, pandemia COVID-19 pozwoliła nam osiągnąć w zakresie szkoleń więcej niż pierwotnie zakładaliśmy. Stało się tak dzięki (początkowo przymusowej) zmianie formy szkoleń na cyfrową. Znacząco zwiększyło to ich dostępność, a lockdown dostarczył uczestników.

W efekcie zamiast założonych 100 + 150 osób przeszkoliliśmy 264 nowicjuszy + 316 zaawansowanych edytujących.

Duże podziękowania należą się całemu zespołowi pracowników za świetną organizację i sprawne przejście z powyższymi działaniami do sieci w niecałe dwa tygodnie.

Cel: Zwiększenie udziału wolontariuszy w działalności Stowarzyszenia – działa co najmniej 5 zadaniowych [grup wolontariuszy](#)

Zrealizowany.

Utworzenie tych grup ma na celu wzmocnienie relacji wolontariuszy ze Stowarzyszeniem oraz między sobą i rozwinięcie skali działalności Stowarzyszenia metodą oddolną.

Obecnie działają i regularnie się spotykają:

- grupa przewodników
- grupa trenerów
- zespół ds. zdrowia społeczności
- komisja Wikigrantów
- grupa ekspercka Wikiźródeł

W 2020 część z tych grup została zrekrutowana i zorganizowana od zera przez Natalię i Paulinę. Inne istniały wcześniej, a pracownicy stowarzyszenia jedynie wspierają ich działalność, oferują pomoc i czerpią z ich opinii pomysły na przyszłą działalność stowarzyszenia.

Dodatkowe działania

- testowanie nowych sposobów aktywizacji społeczności (konkurs "Wikipedia na zastępstwie" z altruistyczną nagrodą dla wskazanej przez zwycięzce szkoły)
- testowanie nowych sposobów nagradzania i motywacji wzajemnej (medale za staż)

Edukacja

Cele roczne na 2020

Cel: Stworzenie kursu dla nauczycieli nt. projektów Wikimedia i rozwoju kompetencji cyfrowych

Niezrealizowane, w toku.

Niestety, nasze planowane na 2020 działania w obszarze edukacji najbardziej ucierpiały w wyniku COVID-19. Nie tylko z powodu samego zagrożenia pandemicznego, ale także ze względu na dodatkowe obciążenie pracą nauczycieli byliśmy zmuszeni wielokrotnie zmieniać plany, a w końcu zrezygnować ze znacznej części pierwotnej koncepcji (tj. z tworzenia treści kursu przy dużym udziale nauczycieli).

Dlatego oprócz tego Klara realizowała w 2020 kilka innych projektów, z których najważniejsze wymieniamy w sekcji poniżej.

Dodatkowe działania

- Projekt [Wikizeszyty](#)
- Wakacyjny konkurs edycyjny Wikipedia na Zastępstwie
- Konferencja Jednodniówka Edukacyjna

Komunikacja i fundraising

Cele roczne na 2020

Cel: Odbudowa zespołu komunikacyjnego

W roku 2020 rozpoczęliśmy odbudowę naszego zespołu ds. komunikacji. Zarząd postanowił nie przedłużać kontraktu z poprzednią rzeczniką prasową, która mogąc pracować jedynie na pół etatu, nie była w stanie prowadzić dobrej aktywnej promocji. Chodzi o akcje, w których sami wychodzimy z komunikacją, w odróżnieniu od działań, które ograniczają się do reagowania na pytania przychodzących do nas dziennikarzy.

W to miejsce utworzyliśmy i obsadziliśmy 2 pełnoetatowe role:

- specjalistki ds. komunikacji i rzeczniczki prasowej,
- fundraisera.

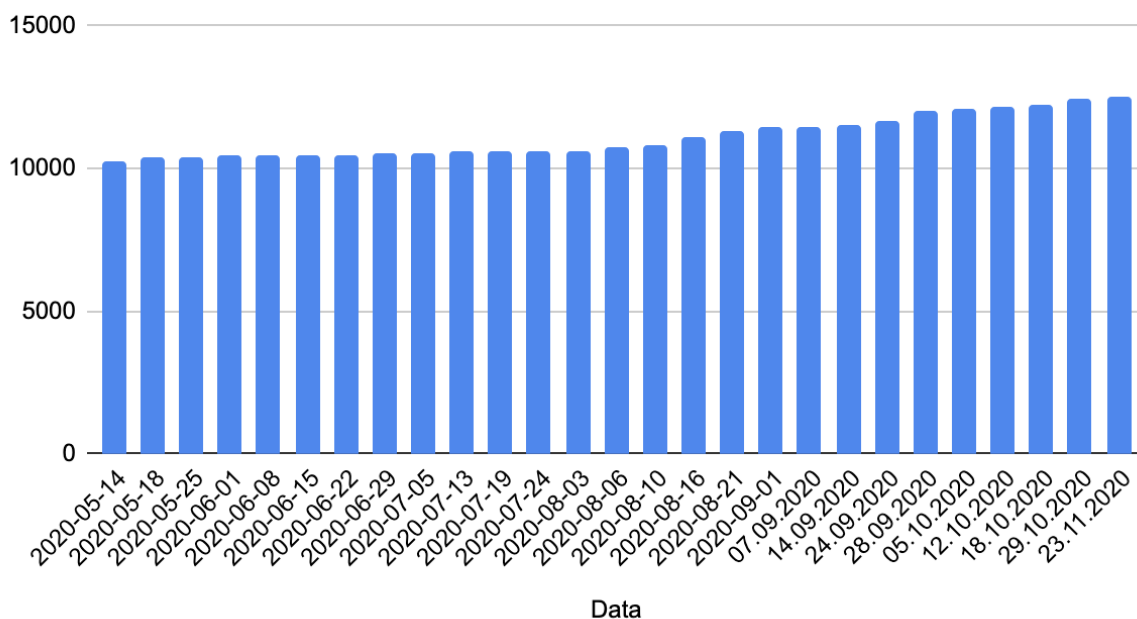
Opracowaliśmy też strategię komunikacji wraz z celami na lata 2021–2022 ([Komunikacja 2.0](#)). Jej efektem są [zadania dla komunikacji](#) określone w planie na 2021.

Cel: Ciągła budowa zasięgów w mediach społecznościowych na potrzeby zbiórki 1% podatku w roku 2021

Zrealizowane.

Zgodnie z zaproponowaną przez Ninę strategią skupiliśmy się na rozwijaniu widowni na dwóch kanałach: facebookowej stronie Polska Wikipedia oraz profilu polska_wikipedia na Instagramie.

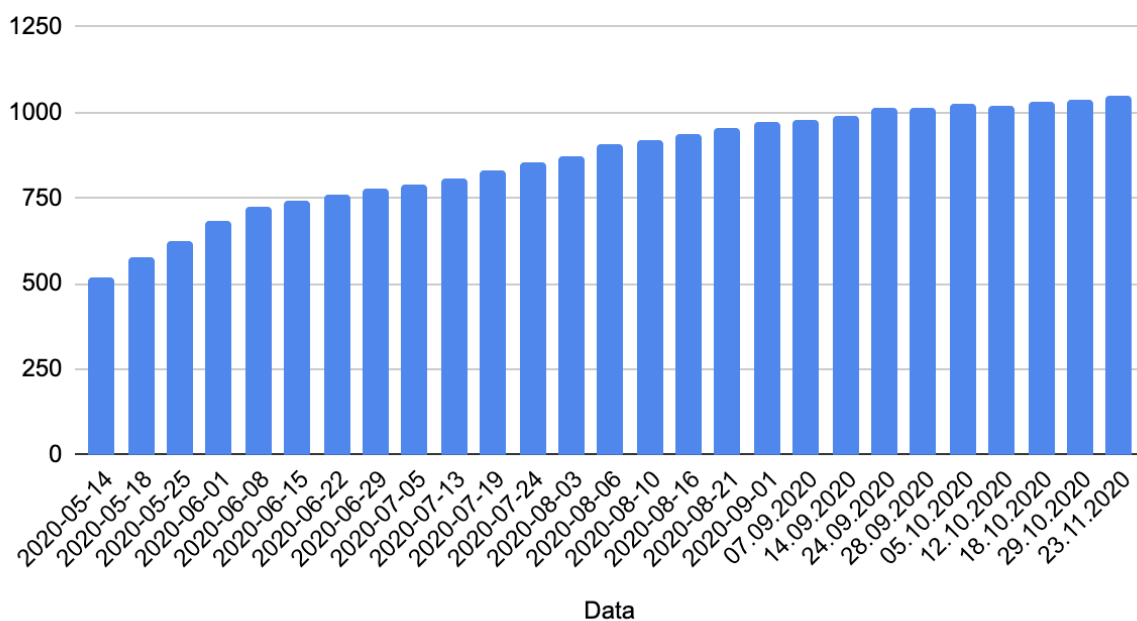
Facebook: Polubienia strony polska Wikipedia

Stan na 2020-05-14: 10268

Stan na 2020-11-23: 12509

Instagram: Obserwujący profil polska_wikipedia

Stan na 2020-05-14: 520

Stan na 2020-11-23: 1049

Cel: Stworzenie nowej strony internetowej wikimedia.pl

Zrealizowany.

Nowa strona powstała na bazie projektu graficznego używanego przez Wikimedia Foundation, który został zaadaptowany przez Łukasza. Dzięki temu zaoszczędziliśmy na kosztach projektowania i implementacji.

Strona ma pełnić funkcję naszej wizytówki dla osób niezwiązanych z projektami Wikimedia. Bardziej atrakcyjna szata graficzna i sposób prezentacji treści pomogła zwiększyć liczbę darowizn wpłacanych za pośrednictwem platformy PayPal.

Cel: Realizacja 1 tematycznej kampanii promocyjnej w mediach społecznościowych

Zrealizowany.

W mediach społecznościowych stworzyliśmy szereg kampanii, promujących m.in.:

- wikipedystki i wikipedystów i ich pasje do dzielenia się wiedzą,
- nagrodzone w konkursach zasoby Wikimedia Commons.

Cel: Projekt Wikiradio

Zrealizowany.

We współpracy z Borysem Kozielskim wydaliśmy serię podcastów o projektach Wikimedia i tematach pokrewnych pod nazwą "Jak Wikipedia zmienia świat".

Choć w porównaniu do samej Wikipedii odbiorców było niewielu, to byli to odbiorcy "wysokiej jakości": pracownicy instytucji kultury i organizacji edukacyjnych. Podcast zachęcił 2 organizacje do wznowienia z nami rozmów o przyszłych wspólnych projektach. Zamierzamy dalej wykorzystywać Wikiradio jako nasz sposób na dotarcie do i zainteresowanie potencjalnych partnerów merytorycznych.

Podcast był reklamowany w mediach społecznościowych. W 2021 planujemy poszerzyć promocję o bannery na stronach Wikipedii.

Dodatkowe osiągnięcia

- Pozyskanie firmy marketingowej do współpracy pro bono, która wsparła nas w przygotowaniach do kampanii 1%

Rozwój organizacji i pozostałe działania

Cele roczne na 2020

Cel: Pozyskanie 18-miesięcznego grantu typu Simple APG od Wikimedia Foundation w kwocie 93 tys. USD

Zrealizowany.

W roku 2020 uzyskaliśmy od Wikimedia Foundation grant w wysokości znacznie większej niż wcześniejsze granty tego typu.

Dzięki lepszemu przygotowaniu wniosku grantowego i negocjacom z przedstawicielami Wikimedia Foundation otrzymaliśmy środki na 2 lata (18 miesięcy), których suma per rok była o 100% większa niż w 2019 i latach poprzednich.

Grant finansował lub będzie finansował niektóre nasze działania w latach 2020 i 2021.

Zobacz też:

- [tekst wniosku grantowego 2020–2021](#)
- [budżet grantu 2020–2021](#)

Cel: 3 inne złożone wnioski grantowe

Zrealizowany, ale bezowocnie.

W roku 2020 złożyliśmy wnioski o granty ze środków publicznych (w gestii polskich ministerstw lub agencji rządowych):

- Rozwój fundraisingu w ramach Priorytetu 2a Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich prowadzonego przez Narodowy Instytut Wolności,
- Wikibiblioteka (nowy front dla Wikiźródeł) do Narodowego Centrum Kultury,
- Akademia Otwartości (seria szkoleń z otwartych licencji i samodzielnego otwierania instytucji kultury) do programu Aktywni Obywatele.

Niestety, żaden z naszych wniosków nie otrzymał pozytywnej decyzji instytucji organizującej konkurs grantowy.

Idee wypracowane w ramach tworzenia wniosków posłużą do konstrukcji przyszłych wniosków grantowych, skierowanych do tych samych lub innych instytucji. Szczególnie chcemy wrócić do realizacji idei Wikibiblioteki – wniosek ten był na liście rezerwowej, ale nie otrzymał dofinansowania. W razie braku źródeł krajowych na ten cel będziemy szukać finansowania ze środków Wikimedia Foundation.

Cel: Obniżenie kosztów stałych

Zrealizowany.

Działania różnego typu, w tym renegocjacja umów i rezygnacja z niepotrzebnych usług, dały w sumie oszczędności roczne na poziomie około 10 tys. złotych w skali roku.

Szczegóły wprowadzonych zmian przestaliśmy w mailu z dnia 15 lipca 2020 na listę mailingową stowarzyszenia.

Cel: Znalezienie nowej przestrzeni dla naszych działań i nawiązanie partnerstw z przestrzeniami przyjaznymi Wikimediom w różnych częściach kraju

Zrealizowany częściowo.

W roku 2020 przeprowadziliśmy biuro do nowego lokalu w Zamku Cesarskim w Poznaniu.

Niestety nie udało się znaleźć lokalizacji w Warszawie, a pandemia nie pozwoliła uruchomić przyjaznych przestrzeni na drodze partnerstw także w innych miastach.

Zarówno poszukiwania biura w Warszawie, jak i starania o zaprzyjaźnione wikiprzestrzenie kontynuowane są w roku 2021.

Cel: Wprowadzanie wolontariuszy do [Zespołu Zarządczego](#)

Zrealizowany.

W roku 2020 po raz pierwszy wolontariusze wybrani przez zarząd uczestniczyli w tworzeniu planu działań na 2021 rok, wspierając pracownice merytoryczne i wskazując ważne dla społeczności kierunki rozwoju.

Zarząd uchwalił [Zasady prowadzenia spraw](#), które ustanawiają Zespół Zarządczy i umożliwiają wyznaczanie wolontariuszy do wspomagania zarządu.

Szczególnie dziękujemy Gdarinowi oraz Maciejowi Nadzikiewiczowi za ich zaangażowanie w planowanie obszarów wsparcia społeczności oraz edukacji.

Cel: Ulepszenie narzędzi do zarządzania przepływami finansowymi i [controllingu finansowego](#)

Zrealizowany częściowo.

Ulepszyliśmy arkusz rozliczeń, którego używamy do księgowości zarządczej i śledzenia wydatków z poszczególnych kategorii budżetowej.

Do wykonania w 2021 pozostało nam jeszcze stworzenie automatycznego raportu o planowanych wydatkach w kolejnych kwartałach, co ułatwi zarządzanie posiadanymi przez stowarzyszenie obligacjami Skarbu Państwa.

Cel: Porządkowanie ksiąg i dokumentacji finansowej stowarzyszenia

Zrealizowany częściowo.

W związku z pandemią COVID-19 przeszliśmy w końcu po latach na w pełni cyfrową komunikację z biurem rachunkowym (przesyłanie dokumentów w formie cyfrowej). Znacznie ułatwiło to pracę z fakturami i oszczędziło czas.

Nie przystąpiliśmy natomiast do planowanego porządkowania dokumentów papierowych. Działania te były zależne od pozyskania nowego biura w Warszawie oraz zatrudnienia nowego kierownika biura. Ze względu na pandemię szukanie biura zostało opóźnione.

Prace porządkowe będą kontynuowane w roku 2021.

Cel: Poprawa bieżącej komunikacji z członkami

Częściowo zrealizowane

W związku ze zwiększającą się skalą działań stowarzyszenia, poszukiwaliśmy sposobu na lepsze informowanie członków o naszej pracy. W tym celu rozpoczęliśmy pracę nad strategią komunikacji wewnętrznej (wraz z audytem komunikacji). Ze względu na obciążenie zespołu nie udało się dokończyć dokumentu, prace są kontynuowane w 2021.

Najważniejszym elementem działań było uruchomienie strony Wikipedia:Wsparcie, zbierającej najważniejsze bieżące, planowane i zakończone działania, metryki, możliwości pozyskania wsparcia od Wikimedia Polska i zaangażowania w działania.

Inne wprowadzone w 2020 roku sposoby komunikacji z członkami to:

- otwarte spotkania wsparcia społeczności,
- eksperymenty z nową formą biuletynu i ankietowanie potrzeb członków społeczności,
- uruchomienie serwera Discord i kanału #wikimedia-polska na Discordzie w miejsce mało już uczęszczanego kanału IRC.

Cel: Utworzenie [Rady Programowej](#), czyli ciała doradczego złożonego z ekspertów i znanych sympatyków ruchu Wikimedia

Niezrealizowany.

Ponieważ utworzenie Rady Programowej zakłada spotkanie jej członków i członkiń na żywo, kompletowanie jej składu odłożyliśmy w czasie i podejmiemy po zakończeniu pandemii COVID-19.

Więcej o Radzie Programowej pisaliśmy w [planie na 2021](#).

Sprawy sądowe i urzędowe

Okazjonalnie Stowarzyszenie jest pociągane do odpowiedzialności za treści w Wikipedii. Na przykład osoby opisywane w artykułach żądają od nas, żebyśmy trwale usunęli określone przez nich fragmenty artykułów.

Z tego powodu w 2020 roku byliśmy stroną:

- 1 procesu cywilnego (jako pozwany o naruszenie dóbr osobistych),
- 2 postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Obsługą tych spraw zajmował się Szymon przy obecności Michała i wsparciu Łukasza.

W roku 2021 planujemy pozyskać jako stałego partnera kancelarię prawną. Będziemy szukali takiej, która pro bono zajmie się wytaczanymi nam pozwami, a także będzie mogła służyć pomocą członkom naszej społeczności w sprawach związanych z ich aktywnością w projektach Wikimedia.